І чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 57. ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го БЕРЕЗНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 26, 1958 No. 57. VOL. LXV.

АФП-КІО ВИМАГАЮТЬ НЕГАЙНОЇ РЕДУКЦІЇ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Провід об'єднаних робітничих спілок Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Організацій виступив із вимогою негайного зменшення податків на яких шість до вісім більйонів долярів. У заяві, проголошеній із цього приводу, екзекутивна рада АФП-КІО стверджує, що ця сума могла б бути наполовину меншою, якщо б ця редукція була здійснена кілька місяців тому. Тоді теж така редукція мала б була цілком конкретні наслідки і вплинула б була корисно на розвиток господарського життя. Тим часом ситуація погіршується з кожним місяцем і сьогодні треба зменшувати податки на куди більшу суму, як це було б потрібно, якщо б така редукція була здійснена вчасніше. З подібною вимогою виступив був минулого тижня Комітет Економічного Розвитку, установа створена підприємцями для ведення господарських дослідів, який запропонував зменшити податки на 7,500,000.000 долярів. У протилежності до цього комітету, який радив зменшити податки тільки в тому випадку, якщо ситуація буде погіршуватися, екзекутивна рада АФП-КІО вимагає негайного зменшення податків з тим, щоб із редукції скористали в першій мірі ті, які платять менше як 5.000 долярів від призначених до оподаткування сум. Водночас із цим АФП-КІО вимагає видатного зменшення федеральних податків від електричного приладдя, автомобілів, переїзду поїздами і літаками тощо, як теж редукції податків для дрібних підприємців. Вище згаданий Комітет Економічного Розвитку запропонував генеральну редукцію всіх податків на 20 процент. В заяві АФП-КІО стверджується в дальшому, що під сучасну пору яких 30 процент всієї американської індустрії переживає тяжку кризу і в зв'язку з цим постійно збільшується кількість безробітних. Рекомендація негайної редукції податків не зменшує конечности реалізації інших заходів, передбачених на боротьбу з рецесією. Зокрема рекомендує АФП-КІО потребу продовження часу виплат допомог для безробітних.

Рутер почав переговори про відновлення контракту з Дженерал Моторс

Дітройт. — 24-го березня голова спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер почав переговори в справі відновлення контракту з автовою фірмою — Корпорацією Дженерал Моторс. Давніше Рутер брав участь в переговорах аж тоді, коли були обговорені загальні умови контракту, тепер він був присутній вже в першому дні переговорів. Рутер заявив на телевізії, що не залишив свого давніше виявленого домагання про те, щоб робітники брали участь в зисках автових фірм, в яких працюють, це значить Дженерал Моторс, Крайслер і Форд. Але голова спілки автових робітників заявив одночасно, що його спілка зобов'язується ще перед початком переговорів „робити все, щоб не довести до страйку", бо знає, що в магазинах автових посередників є 900,000 нових непроданих авт. В понеділок 31-го березня починаються переговори з фірмою Форда, а у вівторок 1-го квітня з корпорацією Крайслер.

Сенатська комісія стверджує мільйонові зловживання в робітничих організаціях

Вашингтон. — Сенатська комісія, яка досліджує зловживання робітничими фондами, стверджує, що „урядовці робітничих організацій на спілку з ґенґстерами вкрали, присвоїли собі або неправильно видали більше, як 10 мільйонів долярів, які були власністю п'ятьох робітничих спілок". Ця сума така велика, що коли б її розділити між всіх членів цих спілок, то на кожного члена випало б по 5 долярів. Ці надужиття добродійними фондами відбувалися в таких робітничих спілках: Міжнародна Спілка Шоферів, Спілка Пекарських Робітників — обидві виключені з Американської Федерації Праці—Конґресу Індустрійних Організацій; Об'єднані Текстильні Робітники, Спілка Інженерів-Операторів і Спілка Об'єднаних Промислових Робітників. Один член комісії демокр. сенатор Пат МекНамара не погоджується зі звітом комісії і в заяві меншости твердить, що „звіт сенатської комісії побудований на упередженні до світу праці", та змагає до компромітації робітничих організацій.

Вистачає трьох щеплень проти поліо

Вашинґтон. — Комітет експертів від пошести поліо поінформував Уряд Публічного Здоров'я, що три щеплення вакциною д-ра Солка проти поліо вповні вистачають, і не треба четвертого щеплення, яке мало б бути „підсилювачем" попередніх щеплень. Лікарські фахівці ствердили, що три щеплення забезпечують проти поліо на 90 відсотків впродовж трьох-чотирьох років. Але ці фахівці підкреслюють, що третє щеплення є найважливіше з усіх. Тому то комітет експертів дораджує, щоб всі особи до 40-го року життя нащепилися проти поліо 3 рази. Зі звіту виходить, що в 1957 р. було тільки 2,159 випадків захворінь на паралітичне поліо, а з того тільки 14 випадків було після щеплення вакциною Солка.

НІКСОН ПРИЙНЯВ НА АВДІЄНЦІЇ ПРЕДСТАВНИКІВ АМЕРИКАНСЬКИХ БІЛОРУСІВ

Ричард М. Ніксон

Вашингтон. — Згідно з одержаними інформаціями, віце-президент Ричард Ніксон прийняв минулого понеділка, 24-го березня, на півгодинній авдієнції в Капітолю представників американських білорусів в особах Владики Василія, архиєпископа Білоруської Автокефальної Православної Церкви, та п. Константина Мерляка, голови Білорусько-Американського Об'єднання в Ню Йорку. Ця авдієнція відбулася у зв'язку із 40-річчям проголошення незалежности Білоруської Народної Республіки 25-го березня 1918 року, два місяці після проголошення незалежности Української Народної Республіки. Віце-президент Ніксон живо інтересувався ідеалами американських білорусів. Після авдієнції у віце-президента Ніксона, Владика Василій, з нагоди роковин проголошення незалежности Білоруської Держави, знищеною опісля, як і Української Держави, аґресією червоної Москви, започаткував наради Сенату проведенням молитви за Білорусь. Роковини цієї світлої події в історії Білорусі відзначають наші білоруські брати відповідними врочистостями в Ню Йорку в найближчу суботу і неділю, 29 і 30-го березня. В суботу, 29 березня о годині 10.45 рано всч. о. Францішек Чарняускі відправить врочисте Богослуження в католицькій катедрі св. Патрика, а в год. 12.30 вполудне того ж дня буде присвячена цим роковинам спеціяльна радіопередача із стації WEVD. В неділю, 30-го березня, о год. 10-ій рано буде відправлена архиєрейська Служба Божа в православному катедральному храмі св. Кирила Турауского в Бруклині (401 Атлантик евню), а в год. 3-ій по полудні відбудеться в готелі Балтимор (при Медісон евню і 43-ій вул. в Ню Йорку) врочиста академія і опісля прийняття. До участи у цих врочистостях білоруси, зокрема запрошують своїх ук- українських приятелів.

В ТОРОНТІ ВІДЗНАЧЕНО УРОЧИСТО РОКОВИНИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ І ЮВІЛЕЙ ПРОФ. А. ШТЕФАНА

Торонто. — В суботу 22 березня ц. р. в авдиторії УНО при Каледж вул. відбувся заходом Братства Карпатських Січовиків ювілейний бенкет на пошану кол. предсідника Сойму Карпатської України і кол. міністра шкільництва та народньої освіти проф. Августина Штефана. В бенкеті взяло участь понад 300 учасників. Ювілята вітали предсідник парляменту Канади, Преосв. єпископ Борецький, репрезентант прем'єра Канади п. Мелоні, як теж представники понад 40 українських установ й організацій та делеґати Братства Січовиків з Ню Йорку, Шикаґо, Дітройту, Рачестеру, Монтреалю, Содбурі й інших міст ЗДА і Канади. Тостмайстром був д-р Степан Росоха. — Наступного дня, в неділю 23 березня відбулося у великій залі УНО урочисте Свято Карпатської України з участю проф. А. Штефана та Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, що їх присутні, зібрані в числі понад 2,000 осіб, вітали оваційно. Під час свята промовляв проф. Августин Штефан, якого в імені прем'єра Канади Джана Діфенбейкера вітав посол канадського парляменту Чарлз Ріе.

УКРАЇНЦІ ШИКАҐА ОБМІРКОВУЮТЬ СПРАВУ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ У ПОЛЬЩІ ТА ЮҐОСЛАВІЇ

Шикаґо. — В неділю 23 ц. м. відбулось тут у залі Українського Центру велике зібрання представників українських установ і організацій в Шикаґо для справи матеріяльної допомоги українцям в Польщі й Юґославії. Президент ЗУАДК-ту д-р В. Галан склав обширне звідомлення про дотеперішню допомогу від ЗУАДК-ту та насвітлив нові можливості широко закроєної харитативної допомоги на тих двох теренах у постаті харчів, одягів і ліків. Після того розвинулась широка дискусія, в якій всі її учасники одностайно підкреслювали вагу такої харитативної акції ЗУАДК-ту та прийняли резолюцію з побажанням під адресою ЗУАДК-ту, щоби поробити заходи у відповідних державних властей для вислання до Польщі представника цієї нашої авторизованої американським урядом харитативної централі. Водночас зголошено бажання, щоби централя ЗУАДК-ту негайно проголосила на крайову міру збірку грошей і одягів, потрібних для допомоги нашим землякам у Польщі й Юґославії. Зборами проводив член Дирекції ЗУАДК-ту, інж. Степан Куропась. У тому зібранні взяли участь репрезентанти коло 70-х українських установ і організацій в Шикаґо.

Володимир Джус одружився

Бабилон, Н. П. — Володимир Джус, відомий винахідник і продуцент широко застосовуваних в індустрії закруток під його ж назвою та голова Укр. Інституту Америки і фундатор дому для цього Інституту на 5-тій евеню коло Центрального парку, одружився тут минулого четверга, 20-го березня, з п-нею Іванною Шеларович, вдовою по Юліянові Шепаровичеві, відомому кооперативному діячеві в Зах. Україні. Вінчання, що його довершили всч. о. Микола Когут, протоігумен ОО. Василіян, та всч. о. Орест Засійбіда, ЧСВВ, з церкви св. Юра в Ню Йорку, відбулося в приявності тільки найближчої родини новоженців: Теодора Джуса, дорослого сина п. Володимира Джуса з попереднього подружжя, та п. Зенона Шепаровича, дорослого сина з попереднього подружжя п-ні Іванни.

● **Дарія Нижанківська-Снігурович,** відома українська хореографка і керівник Студії Мистецького Танку у Вінніпеґу, одержала грамоту признання Української Вільної Академії Наук у Канаді „за свою віддану працю на полі української хореографії". Цю грамоту вручено їй на цьогорічній Ювілейній Сесії УВАН у Вінніпеґу, що відбулась у неділю, 16. березня.

Доллес за допомогу для Індії, Польщі й Юґославії

Джан Фостер Доллес

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес палко боронив у минулий понеділок 24 ц. м. перед сенатською Комісією для закордонних зв'язків справу дальшої американської фінансової допомоги для Індії, Польщі й Юґославії, з уваги на поважні застереження, зголошені сенаторами щодо такої дальшої допомоги. Доллес твердив, що коли б Індія впала жертвою комунізму, то це був би удар подібний до того, який впав на Азію і світ з запануванням комуністів в Китаї. Доллес твердив, що однаково Польща, як Юґославія — намагаються зберегти свою політику незалежною від Москви і в цьому їх змаганні треба підтримати їх. Державний секретар заперечив закид, наче б в нинішньому стані господарської рецесії в ЗДА треба зуживати фонди на внутрішньому ринку. Він звернув увагу, що завдяки фондам на закордонну допомогу 600,000 американців має працю. Уряд домагається від Конґресу $3,297,900,000 на допомогу закордонові на 1958/9 рік.

Король Савд ділиться владою з своїм братом

Коїро. — Король Савді Арабії Савд проголосив в своїй столиці Ріяді декрет, в якому передає справи закордонної і внутрішньої політики та фінансів свому братові, наступникові престолу Фейсалеві. В Єгипті цей декрет прийняли, як доказ деякої перемоги проєгипетських впливів в Савді Арабії на тлі теперішньої напруженої атмосфери між тими двома країнами. Однак за закордонними коментарями, цей декрет тільки потверджує формально існуючий дотеперішний стан, з тим, що Фейсал не мав змоги урядувати внаслідку своєї затяжної недуги. В минулому році він перевів кілька місяців в Америці, де піддався був операції. Він вже тоді мав титул прем'єра і міністра закордонних справ, дармащо насправді король Савд виконував владу абсолютного монарха. Здогадуються, що надалі в савді-арабському режимі прийде до поділу функцій між урядом із Фейсалем на чолі та королем Савдом. Фейсал буцім-то прихильніший єгипетському президентові, ніж його брат, король Савд, проте він також рішучий противник просовєтської політики.

Нассер переводить чистку в апараті Сирії

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Ґамаль Абдель Нассер перевів цілу низку персональних змін на військових і адміністраційних становищах в колишній державі, а тепер провінції Республіки — Сирії. Ці зміни — за коментарями закордонних обсерваторів — вказують на тенденцію „відполітикувати" давню сирійську армію та водночас обсадити всі становища в ній і в провінції Сирії — вірними собі особами, які не тормозили б політику Нассера ніякими власними комбінаціями. Ось так, несподіваним декретом проголошено, що Нассер „приняв зголошену димісію", себто, насправді, димісіонував кол. шефа штабу сирійської армії, генерала Афіфа Бізрі, який мав опінію найлівішого з-посеред військової кліки, яка захопила була владу в Сирії і штовхнула її в сторону Совєтів. Також колишнього шефа військової розвідки, полк. Абдель Хаміда Серрая, Нассер відсунув від армії, зробивши за те міністром внутрішніх справ в автономній Сирії. Димісіонування ген. Бізрі буцім-то викликало фермент серед сирійських старшин. За вістками з Баґдаду — арештовано кількох сирійських старшин і політиканів з лівого і радикально націоналістичного табору.

Українці в Дітройті приєдналися до протестаційної акції

Дітройт. (В. П.) — Українці в Дітройті, солідаризуючись із протестаційними акціями українців у вільному світі, —заявили свою однозгідність із ними на окремій нараді, що відбулась минулої п'ятниці, 21-го березня ц. р. Нараду скликав Метроп. Відділ УККА, в якій взяли участь голови, секретарі та делеґати організацій із всієї Метрополії. Між понад 200 приявними були Архиєпископ УПЦ у ЗДА Володимир, генерал Крат, кореспонденти місцевих англомовних щоденників, кореспонденти чужомовної преси та багато визначних громадян Дітройту. Були заступлені всі суспільно-політичні угрупування та майже всі установи Метрополії.

Голова Метр. Відділу УККА — д-р Д. Квітковський, який проводив зборами, з'ясував моральні шкоди, які спричинила французька телевізія, передаючи п'єсу, в якій зневажено сл. п. Головного Отамана Симона Петлюру й тим ображено ввесь український нарід. В англійській мові говорив про це адв. Степан Луцький. На декілька днів перед зборами вислано телеграми до французької амбасади в Вашинґтоні. Теж само запрошено на наради французького консуля в Дітройті. Офіційно повідомлено Відділ УККА, що тепер консуль неприсутній в Дітройті й тому не зможе взяти участи в нарадах. Вислано також відповідні телеграми жидівській репрезентації в Дітройті. У відповідь на телеграму провід Жидівської Ліги в Дітройті відповів, що він всеціло солідаризується із протестаційними акціями українців і помістить у одному з найбільш поважних журналів відповідну статтю.

Збори приняли резолюції, в яких наведено цілий ряд фактів, що розкривають комуністичні інтриґи супроти українців. Окрема делеґація від Відділу УККА відвідає у найближчих днях французький консулят у Дітройті, де зложить усний протест та вручить винесені на зборах резолюції. Цією подією заінтересувались кореспонденти місцевих щоденників і виявили бажання бути присутніми в часі відвідин делеґації.

В другій частині нарад, якими проводив містоголова п. В Дідик, вирішено маніфестаційно відзначити 25-річчя масового голоду в Україні, що має незабаром відбутись в Дітройті. Створено діловий комітет, який буде діяти з рамени Метроп. Відділу УККА і завданням якого буде підготовити та перевести маніфестацію.

МОСКВА НЕ ГОДИТЬСЯ НА ПІДГОТОВУ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

Москва. — У ноті, що її совєтський уряд передав американському амбасадорові в Москві Левеллинові Томпсонові в останній понеділок 24 ц. м., СССР відкидає становище ЗДА, з'ясоване в їх останній ноті до Москви з 6 березня ц. р., яка формально була відповіддю на совєтський меморіял з 28 лютого ц. р. Совєти „ображеним" тоном відкидають останній американський заміт, наче б їхньою інтенцією було радше дістати театральне видовище, як поважну конференцію, яка вирішила б різні поважні конкретні проблеми. Однак насправді Совєти в цій своїй новій ноті в цілості підтримують давнє становище і і не поступаються ні в одній справі. Вони повторюють знову низку справ, що їх раніше запропонували для переговорення на конференції „на вершинах", як ось заборона вживати атомової зброї, припинення атомових дослідів, створення безатомної смуги в Середній Европі, „пакт неаґресії" між бльоком НАТО і державами Варшавського пакту і т. п. Вони знову повторяють, що готові переговорювати про вийняття з-під військових цілей позасферичного обширу під умовою, що одночасно будуть скасовані американські заморські бази. Совєти далі рішуче відкидають американську вимогу, щоб конференція „на вершинах" зайнялась справою з'єдинення Німеччини та відносин в сателітних країнах. Та — найважливіше — ця остання совєтська нота далі домагається, щоб конференція міністрів закордонних справ устійнила протягом квітня час, місце, склад учасників і денний порядок конференції „на вершинах", але не входила в мерітум справ, бо це, мовляв, має бути завданням учасників конференції „на вершинах". Совєти, за прийнятим звичаєм, відкидають закид, начебто спричинником теперішнього міжнародного напруження був міжнародний комунізм. Вони — навпаки, цей закид стосують під адресою холодної війни, яку, нібн, ведуть західні держави, а не Москва, та під адресою „воєнних союзів", створених Заходом, промовчавши знову причину, чому і як прийшло до створення союзів (НАТО і ін.). Совєтська нота знову торочить фрази про „відпруження атмосфери", „краще міжнародне зрозуміння" і т. д., як цілі конференції „на вершинах" і не відповідають завсім на заміт, що коли така конференція не буде відповідно раніше підготовлена і закінчиться невдачею, то вона принесе шкоду, а не користь міжнародній ситуації.

За тимчасовим першим коментарем з Вашинґтону, совєтська нота є різким відкиненням одностайного західнього становища в справі конференції „на вершинах". Совєти — читаємо в перших коментарях — стоять на становищі, що вони „не мають нічого втратити, а можуть зискати", зайнявши таке непримирливе становище, бо коли б тепер Захід не захотів відбути конференцію „на вершинах", то большевики зможуть кричати, що вони — большевики — хотіли „миру", а лише Америка і її союзники його не хочуть. Офіційну інтерпретацію цієї совєтської ноти дасть державний секретар Доллес під час своєї пресової конференції в середу 26 березня ц. р.

Доллес дякує президентові Тунісії за співпрацю

Туніс. — Президент Тунісії Ґабіб Бурґуіба дістав депешу від державного секретаря Дж. Форстера Доллеса з подякою за його доброзичливу співпрацю з американським посередником у спорі між Францією і Тунісією, Робертом Морфі. Цю депешу туніські кола зрозуміли, як посередній вислів признання американського уряду для становища Тунісії і тому — твердять закордонні обсерватори в Тунісі — Тунісія не піде на дальші поступки Франції, якщо Франція їх зажадала б. Останнє становище французького прем'єра Фелікса Ґаяра таке, що Тунісія повинна офіційно заявити, що вона не підтримує альжирських повстанців. Така вимога обурює туніський передовий часопис у французькій мові, „ЛьАксіон". Мовляв, туніська армія не бореться на території Альжиру і ніколи там не боролася і Тунісія ніколи не виступала, як збройний противник Франції, — тому й вимога проголошення себе за „невоюючу" сторону безпідставна. „Тунісія — кажеться у тому часописі — дійшла до останніх меж концесій і терпеливости". — Тим часом Роберт Морфі вернувся вже з Лондону, куди їздив на нараду з англійськими міністрами, назад до Парижу. На вівторок 25-го ц. м. заповіджено знову довгу нараду прем'єра Ґаяра з Морфі та англійським посередником, Геролдом Білі. Якщо французький уряд відкинув би привезені цими мировими посередниками з Тунісії останні компромісові пропозиції, тоді американсько-англійська посередницька місія скінчилась би невдачею — з поганими наслідками всіх заінтересованих сторін.

В АМЕРИЦІ

● **Суперінтендент парків у Вашинґтоні, Д. К., Едвард Дж.** Келлі повідомляє, що Фестиваль Японських Квітучих Вишень відкрито у вівторок 25-го березня, але вишні ще не цвітуть внаслідок холодів, які панували в столиці в березні. На відкритті Фестивалю виступали 53 „Княжни вишневого цвіту", спортові дружини і оркестри. „Якби так тиждень потримався температура понад 70 ступенів, то вишні зацвіли б" — казав суперінтендент.

● **У нюйоркському шпиталі** померла 52-річна славна проєктувальниця жіночих суконь Клер МекКардел. „Я проєктувала сукні для себе самої, але й інші жінки хотіли мати такі самі" — казала МекКардель.

● **16-річний скавт Гарольд Т. Миррей** має бути відзначений медалею „Молодого Американця" за 1956-й рік. Наприкінці в квітні 1956 р. цей хлопець врятував від смерти О. А. Ракоске, яку вкусила отруйна зміямідяника Змію він убив, а отруту виссав. Цьому героєві медалю повісить на грудях особисто президент Айзенгавер.

● **Колишній президент Гаррі Труман і Джек Бенні** 22-го березня ц. р. давали концерт на користь Фільгармонійної Оркестри в Кензас Сіті, Мо. Джек Бенні грав на скрипці, а Труман на фортепіяні. Всі місця (2,500) були випродані і оркестра мала прибутку на 50.000 дол.

● **У шпиталі Бетесда, Мериленд,** помер від серцевої атаки на 74-ому році життя демократичний конґресмен із Луїзіяни Джордж С. Лонґ, брат губернатора Луїзіяни, Ірла Лонґа.

● **Президент Айзенгавер** відпочивав в Оґесті, Джорджія, де грав у ґольфа. У ті - дні в Оґесті був колишній губернатор Ню Йорку Томас Дюї, який два рази конферував з Айзенгаве-

У СВІТІ

● **Англійсько - французький** наїзд на Єгипет 5 й 6 листопада 1956 р. і сьомитижнева окупація Порт Саїду коштували Англії 146,932,800 дол. В цю суму не враховано втрат у господарському житті Англії внаслідок припинення доплиbudget нафти, конфіскати англійського майна в Єгипті і т. п., а також втрат, що їх зазнали родини вбитих і покалічених.

● **Спутнік II,** випущений большевиками 3-го листопада м. року, 2,000 разів обернувся довкола Землі. Його життя закінчиться між 5 і 15 квітня ц. р.: він згорить і розлетиться, увійшовши до нижчих верств атмосфери. Спутнік II важить 1,118 фунтів, американський „Експлорер" — 3,25 фунта, а „Ванґард" 30,8 фунта.

● **Европейська Парляментарна Асамблея,** яка вибрала своїм головою французького державного мужа Роберта Шумана, складається з 142 послів із Франції, Західньої Німеччини, Італії, Голляндії, Белгії і Люксембурґу. Вони поділились в цьому першому західньо-паневропейському парляменті не за кралми, що їх репрезентують, а за трьома партійно-політичними світоглядами на три групи: християнських демократів, соціялістів і лібералів. На першому засіданні всі члени Асамблеї сиділи за абетковим порядком, без уваги на національність і і партію.

● **Індійські демократи** гостро критикують американського амбасадора в ОН, Генрі Кебота Ладжа, який недавно відвідував Індію як гість міністра військових справ і репрезентанта Індії в ОН, Крішни Менона, і тому з куртуазії оминав всяку його критику. Тим часом самі індійські демократи, найбільші приятелі Заходу, поборюють Крішну Менона за його комунофільську політику на терені Об'єднаних Націй.

● **Австралійський парлямент** відкинув суґестію прем'єра Роберта Мензіса, щоб Австралія запропонувала своє посередництво в громадянській війні в Індонезії. Австралійці пам'ятають, що в 1956 р. єгипетський президент Ґамаль Нассер відкинув посередницьку пропозицію Мензіса і вважають, що те саме зробить й Сукарно.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОДІЛЕНА НАЦІЯ

Це правда, що люди звикають навіть до найбільшої аномалії, якщо вона триває довший час, але трудно звикнути німцям, що їх 18 мільйонів відділено залізною завісою від 53-ох мільйонів, — трудно їм примиритись з перебуванням під двома різними режимами і з забороною об'єднатись в одній державі. Чим довше триває цей стан, тим гіршою стає аномалія. Вся совєтська тактика полягає в тому, щоб петрифікувати цей стан, щоб люди в Німеччині й поза нею звикли до явища „двох Німеччин", — вільної та сателітної. Такий стан дає можливість совєтській армії стояти в самому серці Европи, над Шпре у Берліні, і відмежовувати корінні московські землі від Заходу територіями Польщі й Східньої Німеччини, фактично під совєтською окупацією. Існування в Західній Німеччині, офіційно Німецькій Федеративній Республіці, — 10 мільйонів осіб виселених і прогнаних з інших країн, головно з Судетського краю в ЧСР, та східньої частини Німеччини, яка дісталась Польщі під назвою „відзисканих земель", плюс безперервний наплив нових утікачів із Східньої Німеччини, тримають німецький нарід у вічному напруженні. Тому проблема об'єднання Німеччини не є питанням теоретиків державного права, націологів чи тільки дипломатів, але щоденною живою і найболючішою справою цілого народу. А якщо навіть тим 53-ом мільйонам, яким живеться краще, не так докучає думка про конечність об'єднання, то ні вдень, ні вночі не в силі забути про це 18 мільйонів людей під режимом комуністичної диктатури, зараз за кордоном вільної частини батьківщини.

І тому справа об'єднання Німеччини є повсякчас центральною проблемою всього громадсько-політичного життя в Західній Німеччині. Могутнє відродження західньо-німецької економічної і політичної сили, без прецеденсу у всесвітній історії, коли взяти під увагу розміри воєнної катастрофи Німеччини, було теж тісно пов'язане з холодною війною між Сходом і Заходом після останньої війни: вчорашні вороги Німеччини з обширу Атлянтійського океану всіх сил докладали, щоб відбудувати Німеччину з руїн і мати її по своєму боці, як союзника проти спільного совєтського ворога. Таким чином від 23 жовтня 1954 року, від т. зв. Паризьких протоколів, західня Німецька Федеративна Республіка почала відбудовувати свою армію при активній допомозі Заходу, як рівнорядний і один із найважливіших членів Північно-Атлянтійського пакту (НАТО). Від того часу питання участи Західньої Німеччини в НАТО, її зброєння і її тактики в проблемі об'єднання є, з одного боку, предметом постійного шантажу, напастей і натиску збоку Москви, а з другого — постійної критики збоку внутрішньої опозиції. Конрад Аденауер, який вперше став канцлером Німецької Федеративної Республіки 15 вересня 1949 р., здобув на чолі своєї Християнсько-Демократичної партії світлу перемогу також в останніх виборах 15 вересня 1957 року. Все ж, проти його 270 послів стоїть опозиція з 169 соціял-демократів і 41 вільних демократів, себто 210 осіб. Це потуга, яка й підтримує вічний фермент в країні.

Наприкінці минулого тижня в райхстагу знову відбулись дебати над закордонною політикою уряду. Виринули знову засадничі питання: чи легше можна осягнути об'єднання Німеччини в союзі з Заходом, чи з позицій невтральности? Чи краще для майбутности німецького народу зберігати на своїй території гарнізони трьох західніх великодержав, прийняти від Америки атомову зброю для своєї молодої армії і влаштувати у себе американські ракетні бази, чи втримувати тільки власну невеличку професійну армію для поліційних цілей, а своєю невтральністю спонукати Москву до згоди на об'єднання?

Старий Аденауер стоїть на становищі, що Москва ніколи не виявить „шляхетности" і не дозволить Німеччині об'єднатися, якщо тільки вона може втримувати її розділеною і наполовину поневоленою. Аденауер, як і Доллес, визнає тезу, що з Москвою можна говорити тільки „з позиції сили", бо сила — єдиний чинник, з яким Москва рахується. І минулого тижня Аденауер знову сказав своїм землякам ясно й одверто: Німеччина може уникнути нової катастрофи, не тим, чи буде озброєна чи безборонна, а лише тоді, якщо прийде до міжнародного розброєння і замирення. Коли ж має прийти до зудару, то краще, щоб Німеччина була якнайсильніша і щоб її армія мала всю модерну зброю включно з атомовою. І тому Аденауер висміяв і відкинув т. зв. плян Рапацького про „відатомізовану" середньо-европейську смугу і ще раз заявив свою солідарність з НАТО, як єдиним заборолом проти совєтської імперіялістично-агресивної політики.

Крім прикметних німцям тугости, працьовитости й організаційного хисту, вони мали в останньому десятилітті подвійне щастя: помагала їм стати на ноги й далі всебічно помагає і підтримує їх Америка і вони дістали лідера та таку історичну міру, як Конрад Аденауер.

„ВИБОРИ" В СССР

Комедія виборів до Верховного совєту СССР, значить до Совєтів Союзу і Національностей, які відбулися в неділю 16 березня ц. р. пройшла згідно з совєтською традицією і „технікою". За т. зв. бльок комуністів і безпартійних голосувало в усьому СССР по всіх областях і республіках, щонайменше 99 процентів всіх управнених до голосування, що ними є в Совєтському Союзі всі мешканці, починаючи від 18-го року життя, крім божевільних і позбавлених виборчих прав.

Із звідомлення центральної виборчої комісії про висліди цих виборів (надрукованого в совєтських газетах 19 березня ц. р.) виходить, що число управнених до голосування становило 133,836,325, і що з того числа 133,796.091, значить 99,97% всіх управнених взяло участь у виборах. З останнього числа голосуючих 133,214,652 особи, тобто 99.55% голосувало за кандидатів до Совєту Союзу і 133,431,524 або 99.73% — за кандидатів до Совєту Національностей. Проти кандидатів до Совєту Союзу голосувало, що треба підкреслити, як вияв існуючої навіть у совєтських умовах опозиції, 580.641 особа і уневажнених було 798 виборчих бюлетенів. Проти кандидатів до Совєту Національностей голосувало вже тільки 363.736 осіб, і недійсними визнано 831 бюлетень.

Найбільше голосуючих за „бльок комуністів і безпартійних" було в найбільш відсталих республіках — таких, як Узбецька, Казахська, Грузинська, Киргизька, Таджицька і Туркменська, бо аж 99.-99% усіх управнених до голосування. Найменше процентово голосуючих було в Естонії (99.66 процента) і в Латвії (99.02 процента). В Українській ССР на 40,600,000 населення голосувало 27,984,-894 осіб, значить 99.98% усіх управнених. Це число супроти вислідів виборів 1951 року (99.99%) зменшилося на одну десяту. За кандидатів до Совєту Союзу голосувало в Україні 27,936.040 або 99.83% усіх голосуючих. Взагалі найбільший процент голосуючих дала Українська ССР і частинно Білоруська ССР, більший за такий же процент в РСФСР.

Взагалі до Совєту Союзу обрано 738 депутатів і до Совєту Національностей 640. На цю кількість 614 депутатів або 44.6% — це робітники і колгоспники, зайняті безпосередньо в індустрії і сільському господарстві, і 15.4 процента зайнятих „посередньо", значить усяких директорів і керівників. Решта 40%, а на ділі навіть, коли взяти до уваги останню котегорію „робітників і селян", 55.04 процента — це представники совєтської „трудової інтелігенції", або бюрократичної кляси — генерали й офіцери, партійні робітники, учені, письменники, мистці, вчителі, лікарі, інженери і т. д. В загальному числі всіх депутатів 26 процентів творять жінки.

Якщо йде про Українську ССР, то до Совєту Союзу обрано в ній 152 депутати і до Совєту Національностей — 25 депутатів, стільки ж, скільки депутатів до цього совєту обрали такі республіки, як Латвійська, Естонська, Таджицька, Туркменська чи й Киргизька, які всі обрали по 25 депутатів до Совєту Національностей.

До Совєту Союзу обрано в Українській ССР: з Вінницької області — 8 депутатів, між ними Миколу Бажана, поета й голову Спілки Письменників України і Микиту Бубновського, секретаря ЦК КП України; з Волинської області — 4 депутатів, між ними Леоніда Корнійця, міністра хлібопродуктів СССР; з Дніпропетровської — 9 депутатів — між ними Алексея Румянцева, головного редактора московського журналу „Комуніст" і Марка Співака, міністра сільського господарства УССР; з Дрогобицької області — 4 депутатів, між ними генерала Кузьму Гребенника; з Житомирської області 6 депутатів, між ними письменницю Ванду Василевську і Івана Сеніна, голову Держплану УССР; з Закарпатської области — 3-ох депутатів; з Запорізької области — 5-ох; з Київської области — 9-ох, між ними Алексея Кириченка, секретаря ЦК КПСС, Александра Корнійчука, письменника, Миколу Подгорного, першого секретаря ЦК КП України; з Кіровоградської области — 4-ох депутатів, між ними Володимира Мацкевича, міністра сільського господарства СССР; з Кримської области — 4 депутатів, між ними Владіміра Касатонова, адмірала фльоти; з Луганської области — 8 депутатів, між ними Романа Руденка, ген. прокурора СССР, і Володимира Щербицького, секретаря ЦК КП України; із Львівської области — 5 депутатів, між ними Петра Козланюка, письменника, і Семена Стефаника, голову львівського виконкому; з Миколаївської области — 4 депутатів; з Одеської области — 7 депутатів, між ними Сергєя Горшкова, адмірала і Трохима Лисенка, члена академії СССР; з Полтавської области — 6 делегатів, між ними Александра Палладіна, президента Академії Наук УССР; з Рівенської области — 4 депутатів, між ними Івана Конева, маршала; із Сталінської области — 14 депутатів, між ними Александра Засядька, заступника голови Держпляну СССР і Леонтія Найдека, другого секретаря ЦК КП України; із Станиславівської области — 5 депутатів; із Сумської области — 6 депутатів, між ними Юрія Дудіна, постійного представника ради міністрів УССР при раді міністрів СССР; з Тернопільської области — 5, між ними Михайла Гречуху, першого заступника голови ради міністрів УССР; з Харківської области — 9; з Хмельницької — 6, між ними Семена Будьонного, маршала, і Ніколая Гурєєва, першого заступника ради міністрів УССР; з Черкаської области — 5, між ними Василія Чуйкова, маршала; з Чернігівської — 6, між ними Алєксея Фьодорова, міністра соціяльного забезпечення УССР та з Чернівецької области 3-ох депутатів.

Всі вони, як і багато інших совєтських керівників ,обраних в Україні депутатами, є представниками панівної російської верстви нової експлуататорської кляси — совєтської буржуазії і бюрократії.

О. Р.

М. Чировський

ПРО ЕКОНОМІКУ І РЕЦЕСІЮ

Американська економіка протягом трьох місяців зазнає труднощів, і цим затривожені уряд, громадянство і оправдано також решта вільного світу, що дивиться на З'єдинені Держави, як на свою єдину запоруку в обличчі большевицької небезпеки. Конґресові і політичні провідники раду радять, як запобігти лихові: то вимагають негайної акції уряду, то знов хочуть ждати. Організоване робітництво б'є на сполох. А державні кола ще не рішені, що робити і як протидіяти. Найскоріше на акцію рішилася Федеральна Резервова Банкова Система, що вже двома наворотами обнижувала банковий редисконт (сьогодні вже тільки 2-і пів відсотки) і відморозила 500 мільйоновий кредит для евентуальних інвестиційних потреб країни. Та ледве чи оті заходи можуть щось вдіяти в наявності загальної дезорієнтації і песимізму. Тут треба якихось основних засобів.

Дискутуючи над такими засобами господарської стабілізації і можливостями привернення економічного балянсу, а то й проспериту, передусім треба застановитися над джерелом недомагання. Відкіля воно взялося і як наросло? І хто тут завинив? По суті, причиновість сьогоднішньої рецесії є дуже скомплікована; частинно тут завинили американці, частинно зовнішні ускладнення, а частинно ніхто тут не винен, бо економічне життя, зокрема, в країні індивідуалістичної господарської побудови, не є якоюсь статистикою без відхилень вгору і вниз, але є динамічним процесом коливань із своїми коньюнктурами і кризами.

Економічне минуле ЗДА раз-у-раз повчало, що нікуди надіятися на якийсь спонтанний господарський ріст без затримок і хвилевих спадів коньюнктури. Попросту неможливою є безперервна коньюнктура якогось „вічного" просперитету. На це є свої вельми важливі причини. І тут треба шукати початків сьогоднішніх клопотів.

У вислідї міжнародної політичної напруги, ще від часу закінчення другої світової війни, і напіввоєнної економіки З'єдинених Держав з Корейської війни з її величезними державними видатками, американське народне господарювання раз-у-раз діставало, неоправдані із боку нормальної мирової економічної політики, поштовхи рости та й рости. Приватний підприємець розраховуючи на державні контракти і замовлення, розбудовувався і збільшував свій виробничий потенціял. Робітник регулярно й багато заробляв і багато купував, густочасто на кредит. Господарський оптимізм могутнів, а переборщений оптимізм затрачує почуття реальности. Господарські та політичні провідники заповідали один рік кращий від другого, грошевий обіг наростав, ціни йшли вгору, підприємці робили неоправдані інвестиції. Кожний сподівався на краще завтра. І хоч часом із острахом згадувалося кризу тридцятих років, все ж таки розмах 1955/56 року робив поняття депресії чимось нереальним.

Не депресія, але інфляція, спричинена напіввоєнним просперитетом, стала маривом на деякий час. Так званого „найкращого року" в історії американської економіки, року 1956, ніяк не треба розцінювати як щось нормальне. Це було ненормальне і надто наглe роздуття господарського потенціялу, що вимагало дуже обережних заходів економічної політики. Федеральна Резервова Система кількома наворотами і ступнево підносила редисконтову стопу, щоб обмежити кредит для неоправданих інвестицій і відстрашити споживача від безоглядних закупів. Президент апелював до підприємця, робітничих юній і споживачів, щоб отямилися і протиділяли інфляції. Але це не багато помогло, бо всі таки надіялися на безперервний просперитет.

Капіталістичний підприємець завинив тут багато, бо, йдучи за гоном зисків, він намагався використати ситуацію, і будував свої надії-пляни на оборонних видатках уряду в далеко більшій мірі, як на принципах раціональної економіки. Зокрема, переборщили тут сталева, машинова і автова індустрії. Негативно відбився на економіці країни і політичний момент.

Чарлз Вилсон став стинати урядові замовлення і контракти, не орієнтуючись, правдоподібно, в політичному положенні. Індустрія спиралася на урядових оборонних плянах, а уряд тим часом почав свої пляни несподівано редукувати, хоча політична натуга не зменшилася і большевицька загроза не зникла. В психологічному аспекті це виявилося в дезорієнтації економічних потентатів. Тим більше, що часто з партійних мотивів і демократи стали домагатися редукції воєнного бюджету. Вилсон пішов у димісію, але запізно, а політикани дістали мов обухом по голові, коли московський „спутнік" вилетів у всесвіт і захитав довір'я американців самих до себе, прочого світу і деякою мірою до З'єдинених Держав. Біржа заломилася, інвеститори зазнали величезної матеріяльної шкоди, і у вислідi втратили самопевність і охоту реалізувати свої попередні пляни. Тим більше, що їхні попередні розчислення були надто оптимістичні і представляли собою надмірно великий розгін. Психологічні наслідки експериментів із штучними сателітами Землі увінчалися тим, що перші заходи побороти інфляцію несподівано стали і заплідником рецесії. А вина політичних чинників у тому, що вони не передбачили совєтського трюку, самі занедбали важливу ділянку оборонних дослідів і стали думати про редукцію публічних видатків тоді, коли це було найменше на часі.

Безробіття стало наростати, і американське народне господарство почало спадати униз із своїх анормальних вершин 1956 року. Але трапився цікавий економічний феномен. Рецесія почалася, однак ціни стали падати не відразу, але держалися свого попереднього інфляційного рівня. І ця аномалія у високому степені утруднила еко-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТРОПАХ ВЕСНИ

(Репортаж з Ню Йорку)

Минулі весни

Ще кілька тижнів тому пробивались американські автомобілісти і прохожі (є й такі в Америці) крізь високі кучугури найбільшої за десятки років сніговії; ще кілька днів тому, зима знову повернула у ще одному сніжному опаді; а сьогодні маємо вже весну... Бодай у моєму календарі, прикрашеному гарним красвидом і реклямою місцевого похоронного підприємця-погребника, „стоїть", що весна вже настала.

Ще трохи і вже знову поїдемо до Атлантик Сіти спостерігати „Весняну Параду" на надморському бордвоку — променаді. Але весна вже є, напевно, навіть якщо холод перечить цьому. Весна є і знову надходять весняні спомини, як бачений у телевізії старий фільм...

...Ось остання „мирна" весна, весна 1939 року: весна на залляних сонцем полонинах Чорногори, коли з-під снігу біліли цілі поля крокусів, і коли сніги багровіли від крови карпатських січовиків, що їх розстрілював безмилосердно Корпус Охрони Пограніча на новій „спульней границі" Мадярщини і Польщі. Пам'ятаю, як у прикордонній смузі на лещетарській мандрівці коло Шпиць я знайшов тоді закривавлений шматок бандажу, що лежав на мокрій, ще вкритій снігом землі коло прикордонної колиби в лісі. Коло кривавого шматка полотна, мабуть видертого з сорочки, виставала з-під снігу біла корона крокуса, і я пригадав тоді, що це ж — весна...

І роками пізніше: югославські гори, рік 1945-ий. Десь між засніженими, осяяними сонцем шпилями тахкав большевицький „Максим" тітовців, а його кулі падали неприємно близько і застрягали з шипінням у ствердлому снігу, на якому прилягла, перечікуючи ворожий обстріл, група вояків Дивізії. Якась дивна жовта квітка, що скрилась між мохом коло сосни, під низько звішеним галуззям якої знайшов я своє „фоллс декунг", пригадала мені, що і цим разом прийшов весняний час. Так дуже захотілось жити і так дуже нагадалась та весна, під Говерлею і Шпицями. Знову була кров на снігу, і знову була сонянша, запашна, гірська весна.

Були потім інші весни, подібні до цієї, чорногорської: Знову був сніг, палке гірське сонце, вершки Альп, запінені гірські потоки, крокуси — всі акцесуари стовідсоткової весни у горах, найкращої з усіх. Але все таки тужилось і тужиться за весною під Говерлею...

„Твоє ім'я — божевілля!"

Покищо їздять шукати весни там, де лише можна сподіватися її зустріти: одні, їдуть за нею над озерця при шляхах, інші, виїхавши за місто, мандрують по полях, з яких не зійшов ще сніг, ще інші йдуть бодай до ботанічного саду! Майже кожний робить весняні досліди, залежно від віку, можливостей, темпераменту і замилувань.

Але їхати на розшуки весни до одного з найбільших на світі міст, до центру світової торгівлі, до міста, про яке писав американський поет Р. Б. Ню Нютон вже п'ятдесят років тому: „Одержимий зажерливістю, жадобою і галасом — о, Ню Йорку, твоє ім'я — божевілля!", — здається таки трохи безглуздям.

Кожний, чи майже кожний з нас причалював тут, звідціля забирали його спонзори, тут споживали ми наші перші „гат-доги" ще у корабельному двірці, тут вперше роззявляли рота перед хмародерами, тут вперше зустрічались на Бавері із автентичними „бомами", які вимагали від нас „дайма" на „капокофі" — одним словом, ніхто не може сказати, що не знає Ню Йорку. Щоправда, не один з нас знає Ню Йорк лише з короткого перебування між кораблем, набережною та залізничою стацією. Все таки, Ню Йорк відомий усім.

Не всі, зате, його люблять. На мене зробив він за першим разом враження брудного, крикливого, погано і безпляново побудованого базару. Про якусь архітектонічну його красу годі мені було говорити, бо я бачив тоді лише „сламс" чужинецького „гетта". Ще й до того попав якраз в хату, в якій вікна були віддалені на одну лише стопу від протилежного муру і де світло горіло весь день, а ванна служила одночасно як підстава до стола. (На цьому місці стоять тепер 14-поверхові, імпозантні мешкальні бльоки серед зелені над берегом Іст Риверу, а пожильці згаданого мешкання віддавна вже живуть у власній хаті, щоправда, не Ню Йорку).

Потім прийшла друга візита у Ню Йорку, потім кілька десятків дальших візит, потім мій виднокруг поширився, потім прийшли вказівки від старих нюйоркчан, предки яких жили в тому місті ще тоді, коли англійці недалеко місця, де тепер стоїть скляний хмародер Об'єднаних Націй, повісили американського старшину військової розвідки Натана Гейла в 1776 році.

Від Коні Айленд до Сентрал Парку

Я почав пізнавати місто від тунелів підземної залізниці, що жене стрімголов під гамірними вулицями, від тихих (знову, чи не найбільших у світі) бібліотечних заль, від крикливих ярмаркових буд Коні Айленду, від затишних помешкань мистецької дільниці — Гриніч Виллидж, від ґалерій картин, від найгамірнішого, мабуть, місця на світі — Таймс Скверу у новорічну ніч і від тихих алей у Сентрал Парку...

Не вистачить, мабуть, цілого життя, щоб пізнати це місто, що „його ймення — боже-

(Закінчення на стор. 4-тій)

ПЕРШІ КРОКИ

Світ надзвичайно широкий
Має укладисті далі.
Від того і перші кроки
Майже завжди невдалі.

Безпомічні вірші перші,
Нещасне перше кохання.
Немає ніяких звершень,
А тільки одні поривання.

А потім проходять роки,
З'являється стримана сила.
Поглянеш — а перші кроки
Вже й пилом
давно притрусило.

І смішно тобі, а сердито,
І ти забуваєш часто:
Для того, щоб добре ходити,
Раз десять треба упасти.

ЛІНА КОСТЕНКО

К. Смовський
Генерал-хор. Армії УНР

МОЯ СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ

(Спогади)

(19)

Через три тижні після переїзду Коша до Бердичева прибув на інспекцію військовий міністер ген. Рогоза. Він дуже цікавився старшинським складом і розпитував, на якому фронті хто із старшин перебував, хто які має російські нагороди і т. д. Після інспекції відбувся в старшинському зібранні спільний обід, який ген. Рогозі не дуже сподобався, бо складався з звичайної козацької юшки, в якій і картоплі було мало. Ген. Рогоза запитав, чи старшини завжди їдять такий обід. Господар зібрання представив генералові старшинські пайки. Тоді він сказав, що постарається поліпшити наше матеріяльне положення. Але після інспекції справа не то не покращала, а більше погіршала, бо купці, яким Кіш не міг заплатити за попередньо достарчені харчі, взагалі перестали їх достарчати. Крім того, резолюція про розформування Коша знайшла своїх прихильників, бо вже 12 листопада приїхала спеціяльна комісія в складі полк. Храпкова (мабуть таки наш малорос Храпко!) і капітана Петровського, щоб „рознюхати" чим у нас пахне. Про завдання комісії деякі наші старшини мали певні відомості з Києва. Відразу було видно як вона настроєна, бо відразу по приїзді на Лису гору з'явилася до командира офіцерського відділу Плотнікова, а вже потім — до штабу Коша. По короткому перебуванні в штабі члени комісії вийшли на майдан, де старшини муштрували козаків. Вони ходили і приглядалися як наше вояцтво, хоч і напів босе, хвацьки відбивало кроки. Нарешті полк. Храпков підійшов до пполк. Царенка і заявив: „Лїпше було б, якби ви в Коші командували по-русски, бо я вашої команди не розумію". Підп. Царенко відповів: „Велика шкода, що ви, пане полковнику, служите в українській армії і одержуєте українські гроші а української мови не розумієте". Треба було бачити як цей полковник почервонів.

Вістка про розмову підп. Царенка з „комісією" рознеслася по частинах. На обіді в старшинському зібранні з приводу тієї розмови відбувся жвавий обмін думок. „Комісія" обідала в офіцерському відділі. Після обіду з наказу командира Коша всі старшини з'явилися до старшинського зібрання.

Збори проводив полк. Дядик. Полк. Храпков почав говорити (звичайно, російською мовою) про спеціяльне завдання, з яким він приїхав від військового міністерства, а потім заявив, що ліпше було б, якби старшини згодилися на перенесення їх до нібито формованих тоді в Україні корпусів. Його запитали, що спонукує розформувати Чорноморський Кіш. На це Храпков не дав жадної відповіді. В зібранні запанувала тиша. Старшини мовчки поглядали один на одного і в очах у кожного видно було сльози від кривди, яку хочуть заподіяти загальноукраїнській справі. По довшій мовчанці встав люблений всіма нами пан-отець прот. Пащевський (пізніше протопрезвітер армії УНР) і звернувся до старшин з такими словами: „Дорогі брати-старшини! Ми і наша дорога Україна давно вже відчуваємо ганебну працю московських наїзників, що обсіли гетьмана і спрямовують свої зусилля на те, щоб знищити все те, що нагадує Україну і її славне минуле..." Далі він звернувся до Храпкова: „Я як пастир українського війська, знаю дух і настрій старшин, підстаршин та козаків і в імені цих патріотів заявляю вам, пане полковнику: їдьте собі з Богом до Києва та й передайте москалям і нашим малоросам, що ми не маємо бажання розформовуватися. Окремий Запорізький Кіш це — друга Запорізька Січ, тільки не за Дніпровими порогами, а на Лисій горі, і нас можуть розформувати тільки так, як Катерина II розформувала Січ..."

По цих словах всі старшини підвелися і заспівали „Ще не вмерла Україна". Храпков і Петровський зблідли й відразу вийшли. За пів години вони вже їхали на двірець.

Після такого прийняття міністерської комісії Кіш чекав „страшного суду" з Києва. Всі старшини ночували в касарнях. Але за кілька днів після виїзду комісії вибухло загальне повстання проти гетьмана і Окремий Чорноморський Кіш відразу ж взяв в ньому активну участь.

Перший курінь під командою підполк. Царенка і гарматна батерія під командуванням моїм і мого помічника П. Шмалія перше хрещення дістали під стацією Мотовилівкою. Штаб Коша, як тільки одержав наказ про повстання, розброїв офіцерський відділ і забрав від нього гармати, коні, зброю й набої. Відділ розбігся на всі сторони. Крім того забрали ми зброю зі складу на Лисій горі. Цей склад охороняли німці, але як тільки вони побачили озброєних козаків, то відразу заявили про свій невтралітет. (На Лисій горі стояли дві сотні німецької піхоти й гавбична батерія, а одна сотня піхоти й легка батерія стояли в місті при німецькому військовому команданті). Також була обеззброєна державна варта в місті, від якої ми теж дістали багато зброї і коней. Всі ці операції переведено вночі, без жадного пострілу. Вранці на всіх стійках, де ще звечора стояли німці або офіцери-добровольці, мешканці Бердичева побачили чорноморців. В перший день повстання з околиць Бердичева прибуло до нас коло 700 повстанців. Деякі прибули з зброєю і повними торбами набоїв. Робота навкруги кипіла.

Чорноморці обняли службу на двірці та по державних установах. Всі вантажні потяги, які везли українське добро до Німеччини або на Дон, затримувано на стації. Німецький комендант спробував був виступити збройно проти чорноморців. Тоді полк. Дядик наказав обеззброїти німців, посадити їх у вантажні вагони і відправити до Рівного. Операцію обеззброєння проведено без кровопролиття. За кілька годин прибула до нас німецька військова комісія, склала вибачення за нетакт свого команданта і попросила вернути зброю, бо вони, мовляв, мусять їхати через Польщу і не знають, що в дорозі може статися. Німці підписали умову, що не будуть вмішуватися в повстання, і тоді зброю їм ми повернули, затримавши у себе лише з десяток коней. Німці від'їхали в напрямку Шепетівка-Рівне.

На початку повстання всі частини Чорноморського Коша поповнилися повстанцями. Сформовано 3 курені піхоти, дивізіон кінноти, гарматну батерію, якою командував я, технічну й комендантську (штабову) сотні. Кожен курінь складався з трьох сотень стрільців і одної кулеметної сотні. Крім того, сформовано запасовий курінь, який залишився в Бердичеві для поповнення Коша і охорони міста. В цьому складі, без 3-го куреня, що був відправлений до групи отамана Оскілка, Кіш вирушив до ст. Мотовилівка на фронт, де вже Січові Стрільці почали бій з сердюками й офіцерськими частинами-кірпічовцями. 1-ий курінь, оперативна частина Коша й гарматна батерія вирушили з Бердичева чоловим ешелоном у вечорі 16 листопада, а 17 листопада вранці разом з Січовими Стрільцями вели бої на стації Мотовилівка, де ранено було 7 козаків і старшину (підпор. Ярошенко). Того ж дня виїхали з Бердичева 2-ий курінь, технічна сотня та кінний дивізіон, яким командував полк. Міляшкевич, а 18 листопада виїхали на Боярку решта штабу Коша і штабова сотня. База коша залишилася в Бердичеві.

НАД МОГИЛОЮ ВОЛОДИМИРА ЛОТОЦЬКОГО

Ще недавно я зустрів його у місті на щотижневій його мандрівці до турецької лазні. Десяток хвилин приємної, як все, розмови з ним — повна гармонія у поглядах на ділянки спільного заінтересування й коротке прощання з характеристичною для нього милою усмішкою, кивком руки та його привичним „Со лонг, друже".

А ще дещо перед тим у місяці грудні його ювілейний бенкет. Тоді я вітав його не як представник якоїсь організації, а як той, якого доля злучила з ним 55 років тому у тайному гімназійному кружку „Молода Україна" в Бережанах, місті наших „юних днів, днів весни", до якого ми на все затримали великий сантимент. „Молода Україна", — кузня, в якій кристалізувався наш національний світогляд і сталилися молоді характери майбутніх громадських працівників. Перша наша школа громадської дисципліни, в якій Він, Володимир Лотоцький, наш старший товариш, вчив нас взаємної пошани одного до одного, зрозуміння й вирозуміння, вчив, що громадський діяч — це передовий воїн української справи та що громадських постів не вільно здобувати закулісовими інтригами, а лиш освітою, чесністю характеру й солідністю праці. Тим засадам ані Він, наш учитель, ані його учні, не спроневірилися. І Він був „чесний з собою" ціле життя, — тоді, коли стояв на вершинах успіхів і тоді, коли доля лукавими руками била його. Але ніколи добряче-насмішкувата усмішка „вирозуміння" не сходила з його обличчя.

П'ятдесять п'ять років тому! Молодість розпирала нам груди, цілий світ купався у сонячнім сяйві. А сьогодні, 17. березня 1958 року? Скалою придавила жорстока вістка і з очей потекла сльоза: його вже нема й більше не буде між останніми Могіканами „Молодої України"!

І як перед трьома місяцями я вітав Його від тих останніх Могіканів, так і сьогодні прощаю Його від них: пам'ять про Володимира Лотоцького буде в наших серцях, як довго Всевишній дозволить нам жити, а Тіням Його бажаємо, щоб до-вічного сну заколисували Його пошуми бережанських лісів, в яких ми, „молоді українці" коспіративно сходилися — і хвиль у бережанського ставу. І хай сняться Його рожеві сни з давнього, — здається прадавньо, — минулого, з перших років нашого 20-го сторіччя.

„Со лонг, Друже!"

Володимир Рудницький.

ВНАСЛІДОК СНІГОВІЇ ЗГИНУЛО 57 ОСІБ

Ню Йорк. — Внаслідок сніговії в минулому тижні згинуло 57 осіб, а матеріяльні втрати виносять мільйони долярів. Сніговія бушувала від Вірджінії до Мейну, спричинила шкоди в комунікації в Пенсильвенії, Ню Джерзі та на Лонг Айленді, Н.Й. Були перервані телефонічні й електричні проводи, і цілі місцевості були без світла й опалу.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Гетьманича Данила Скоропадського спом'янула наша громада в перші роковини його передчасної смерти. Заходом гетьманської організації відбувся в домі СУМА концерт, короткий і скромний. Хор і оркестра СУМА та Квартет Бандуристів з Дітройту поставили відповідну музично-вокальну програму, що відповідала повазі хвилі. Полковник Дяченко відкрив імпрезу, пані, прізвища якої не знаю, відчитала Державну Декларацію, підписану Марією Монтрезор-Скоропадською. В девятьох точках декларації є три провідні думки відносно відновлення української державности а саме: ніхто не має права узурпувати суверенну волю народу, УНР може стати зав'язком нового Державного Центру, потреба створення Всеукраїнського Національного Центру. Присутніх коло 200 осіб.

О. Федор Білецький, місцевий парох православної громади св. Володимира, прийшов до нас 10 місяців тому з Дітройту. За той короткий час так полюбила його парафія і громада, що з нагоди його 50-ліття влаштували йому ювілейний бенкет, якого парафія з такої нагоди досі не пам'ятає. Місцеві організації при церкві, відпоручники громадських організацій, діти, священики і звичайні миряни не щадили слів похвали для отця, що за так короткий час зумів з'єднати парафію, завести порядок, що вмів з'єднати собі людей. Ювілейним бенкетом з участю 3 сотень учасників, вміло проводив проф. Іващук, предсідник 301-го Відділу УНС. Товстместер — не лише шкільний товариш Ювілята, але теж близький сусід з Волині. Взагалі Волинь дописала, а квартет бандуристів, що приїхав з Дітройту, скріпив Волинь, бо хлопці звідтам ще о. Білецького знають. Квартет виконав кільканадцять коротких пісень з усної словесности Гуцульщини як: „Ти Микола й я Микола, ми оба Миколи, Тебе били коло церкви, мене коло школи!" Розвеселили людей і за те для капелі на її турне по світі зібрали 165 дол. Багато було промов, привітів, від організацій і окремих громадян. Найкращою промовою змістом і способом передачі була поезія про життєвий шлях Ювілята, виголошена панею Марцинюк. Вистарчило її почути, щоб знати не лише життєпись Ювілята, але й долю всіх отців, духовних й світських української нації.

Річні Збори Відділів УНС-ів, як теж вибір делегатів на Конвенцію, вже закінчені. У виборі урядників не має майже персональних змін. У виборі делегатів — не вибрано всіх тих, що ними хотіли бути, що повинні бути, чи тих, що Відділами інтересуються. Хто мав на зборах більше знайомих, той вибраний. На то теж немає ради. Хто хоче бути вибраний, повинен мобілізувати голоси, бо навіть президент Айзенгавер так робить!

Шевченківський Концерт відбувся у нас в суботу, 8-го березня, заходом організацій „Нова Сцена" і „Сурма". В залі школи Шопена зібралося біля 500 осіб, що вислухали концертової частини, в якій виступили хор „Сурма", солісти Рудавський, Ліліян Опихана і всі три фортепіянові мистці: Білогруд, Шуть і Блідий. Замість реферату, довше вступне слово мав п. Хамів, який добре схопив ту добу української історії, яка мала рішати: буде чи не буде Україна. Шевченко своєю появою відвернув неминучу кризу і дав українцям не лише програму, але й заохоту та силу духа.

Друга частина концерту, була під владою „Нової Сцени". Пані Кулик, як режисер, вміла за короткий час поставити Русової „Вечір у Яготині". Короткі були приготування, тому й театральна вистава давала дещо до побажання.

Обі частини концерту були зворотом на краще від щорічних тих самих концертів з довгими рефератами, декляmaціями й програмою, що мучить людей. З артистів участь у виставі взяли пані: Турянська, Дзюбинська, Денисенко, Кулик, Венцлявська, Павелко і панове: Матулко, Наконечний, Соботковський, Орлич, і Ліщина. Діти зібрали для дітей в Німеччині 40 дол.

Марко Вовчок — українська письменниця, дістала дуже гарне насвітлення заходом Учительської Громади в неділю, 9. березня, в Союзовому Домі. Старанно опрацьований реферат проф. Р. Завадовича про життя і діяльність цієї української письменниці, що воліла виступати під іменем чоловічого роду, свідчив, як мало ми знаємо про неї. Марко Вовчок, це перша лектура в перших клясах гімназії, „Розбійник Кармелюк" „Чортова пригода", „Дев'ять братів десята сестра Галя" та інші, були і є тією лектурою учнів, що їх виховувала і заохочувала до дальших лектур Нечуя Левицького, Панаса Мирного, Куліша. Марія Маркович була представницею визвольного фронту України тих часів і ставила жінку Жанну д'Арк як взір для українських жінок, що мусіли, чи хотіли, бути геройнями України. Тому теж реферат проф. Завадовича повинен був притягнути більше число слухачів. Учителі, хоч цей реферат й організували, не прийшли, може й тому, що про Марка Вовчка все знають! Перевантажені і невтральні повинні були прийти на цей невтральний відчит, щоб побачити, як виростають в нашій громаді нові, молоді й надійні концертові сили панни Ліщинська і Клюковська, рецитатор Миськів, і інші молоді люди, переважно студенти.

Литовці і словаки відсвяткували 9-го березня роковини своєї незалежности. Оба народи природні союзники і приятелі України, мали колись свої держави, перші довше, другі коротше. Литва досі вдержує в Америці дипломатичні представництва і в Шикаґо має консуля в особі п. Давжвардіса. Литовська колонія вдвоє більша від української є дуже патріотична і щорічно молиться під пам'ятником литовських летунів Дарія і Гіренуса за незалежність Литви, а для зовнішнього світу дає бенкет в середмістю. Словаки, що ще десять років тому разом з Чехами святкували 28. жовтня як день чехословацької незалежности і славословили Бенеша, основно переорієнтувалися. Відокремилися, святкують роковини словацької держави, а на Бенеша дивляться як на того, що запровадив їх під „царя восточного" і знищив словацького патріота і президента о. Йосифа Тісо.

Річні Збори Українських Друкарень, перевели 16-го березня вибір нових керівних органів і винесли важні рішення. Кооператива, а з нею й газета, пережили тимчасову кризу й до управи та редакції ввійшов знову енергійний д-р Лапічак. Українська газетярська справа в Америці не йде і ніколи світло не стояла. Тому теж „Українське Життя" має в Шикаґо всього 505 передплатників а разом 934. З таким числом читачів газеті все бракуватиме грошей, а з браком грошей не буде теж надії дістати добрих кореспондентів, друкарів, тощо.

Друга друкарня і книгарня, що була першою в Шикаґо, теж переходила кризу. Має власний дім, вільний чинш, добру друкарню, книгарню, і багато друкарських робіт. Не збагачується, але річні збори доручили новій дирекції виплатити дивіденду, перекинути до резерви відповідну суму, потрібну на чорну годину, і знайти відповідного управителя. До нової дирекції ввійшли панове: Попадюк, Касіян, д-р Гасцький, Носісвич, Панасюк, Мирошок, Куропась.

Роковини 125-го Відділу УНС, Сестрицтва Благовіщення, що їх наша громада відсвяткувала 15-го березня, можуть бути для всіх нас добрим прикладом й наукою. За три години відбувся бенкет, промови, концертова програма, привіти від місцевих організацій! Люди не хотіли йти до дому, не були змучені, не позіхали, хотіли ще щось почути. Золотий Ювілей Відділу був добре приготований. Провід спочивав в руках молоді, в руках дітей, а то й внуків тих українських жінок, що клали основи під цей жіночий Відділ УНС. Молодь дала теж концертову програму. Старша молодь підготовляла молодших, вчила співу і танку. Панни Стравняк і Масевич, учительки по фаху, були тими інструкторами, що виводили на сцену дітей. Були це діти, в яких — як сказала в своїй промові головна містопредсідниця п-ні Жеребняк — є англійський язик, але українське серце. Програмою проводила п-ні Левка Паньків, добре і вміло переплітаючи точки. Присутні вислухали промови о. ігумена Феціци, який радів, що основником сестрицтва був о. Струтинський, програмового звіту секретаря Відділу п-ні Іванни Подоли, промови пані Жеребняк. Секретар Відділу ствердив, що Відділ борикався з бідою 2? літ і не зростав, але біду поборов і за останніх 23 р. з 16 членів дійшов до числа 400. Звіт був доказом, що УНС й його Відділи ведуть, крім асекураційного бизнесу, теж народний. Всі акції, від українських державних бондів з 1919 року до УККА і ЗУАДК, Відділ піддержував фінансово. Були представлені всі предсідниці Відд. від початку дотепер. Головна містопредсідниця п-ні Жеребняк у своїй промові дала доказ про те, що УНСоюз є всюди, для українських справ. Вона вичислила величезний вклад Союзу в розбудову українських цінностей на цьому континенті і в Европі. Рівночасно вона дала доказ, що урядовці УНСоюзу є високого калібру люди і патріоти. Хоч часом може й добре по українськи не говорять, але мають українське серце. Коротко промовляли ще для повноти програми головний радний Шпікула, організатор Ткачук і підписаний.

Шаховий турнір відбувся недавно *в Українській Бесіді*. Участь в турнірі брали різні люди зі стейту Іллиной. Чемпіоном став Джан Томс, інженер з Пайл Нешенел Ко. Він грав в неділю повних 8 годин і побив усіх 32 змагунів. Новий чемпіон бере участь у всіх шахових турнірах, грає шахи теж поштою, є членом лотиського клюбу шахістів, а читає всі шахові журнали для знання теорії шахового мистецтва.

ПРО ЕКОНОМІКУ І РЕЦЕСІЮ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

номічну політику уряду в поборенні господарської знижки. Бо ж низька ціна доляра це ж не абияка турбота у внутрішньому і зовнішньому аспекті. Необережні антирецесійні заходи могли б ще більше поглибити інфляцію.

А тим часом ситуація на ринку така, що за останній тиждень продажевий волюмен продуцентів зредукувався на 400 мільйонів дол., а нові замовлення впали на 900 мільйонів дол., і біжуча продукція регресує безупинно. А безробіття осягнуло число 5,200,000 осіб. Проте в тому ж таки часі, роздрібна торгівля піднеслася на 1½ відсотка. Навіть з кінцем лютого продаж авт піднісся. Значить, консумент ще має доволі грошей, купує багато і таким чином сприяє зростові інфляції. Коли б держава таки вже обнизила податки і розпочала публічні роботи, та й Федеральна Резервова Система влегшила відповідний кредит, тоді інфляційний танець почався б наново. Цим треба пояснити політику уряду, що її можна коротко означити словом „підождімо". А в міжчасі піднесено або продовжено де-не-де підмогу для безробітних, щоб, так би мовити, протидіяти індивідуальним трагедіям.

Дискусія над тим, що і як діяти, продовжуватиметься. Чи редукувати податки? А вже ж держава потребує грошей на оборонні цілі, і обниження податків поважно зменшить публічні прибутки. А з другого боку, яка користь з цього безробітним, що отримують підмогу і так чи інакше податків не платять? А ті, що працюють, і так мають ще за багато грошей. Розуміється, не індивідуально, а в народно-господарській проекції. Продуцент і інвеститор сподіваються, що обниження податків додасть їм відваги піднести продукційний потенціял, і поволі затруднити безробітних. Здається, одначе, що публічні роботи виявилися б більш успішними. А їх можна фінансувати кредитами. Останньо межі заборгованости були піднесені Конгресом. В крайньому випадку треба буде вжити також обох заходів для їхньої кращої успішности. Здається, що тут не можна вповні погодитися із недавньою заявою Президента, що господарська поправа залежить в першу чергу від загалу, а не держави. Держава так глибоко встрягла в економічне життя, що вже годі нехтувати цей факт, і думати якимись консервативними категоріями ,вільної руки'.

Але, на думку автора, цілу проблему треба розглянути ще й в іншому аспекті. А саме, в цілості видається, що поняття рецесії таки перебільшене.

І так, хоч індивідуально рецесія є вже ударом для багатьох, загально беручи, трагедії ще немає. Передусім число безробітних відносно перебільшене, бо ж воно порівняльне до 1956 року, коли волюмен затруднення був за великий. Багато з тих т. зв безробітних бажають собі цього, чисто розкалькульованого безробіття, щоб діставати по 35-45 дол. тижнево на протязі половини чи цілого року. Багато матерей загалом повинні були б не працювати, а краще виховувати дітей. Але біда, що загал звик до надмірно високого життьового стандарту. З другого боку песимістичну господарську атмосферу піддержують монопольні продуценти і робітничі юнії, таки до деякої міри. Байдуже, чи вони це роблять з премедитацією, чи несвідомо. А саме, юнії погрожують страйками і виставляють нові домагання в обличчі обниження господарської коньюнктури, чим насторожують продуцентів. А продуценти побоюючися, що будуть змушені поступитися робітництву, штучно вдержують монопольні високі ціни, щоб в майбутньому могти покрити надвишку коштів виробництва.

Групові інтереси не хочуть поступитися, і вимагають від держави чудес.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Річні Збори Окружної Ради СУА.

2-го березня 1958 р. відбулися річні збори Відділів СУА на терені Ню Йорку і околиці. Збори відбулися в Народнім Домі в приміщенні 64 Від. СУА. На зборах було заступлених 11 відділів, які репрезентували 36 делегаток. Зборами проводила п-ні Пелешок, містоголова СУА, секретарювала пані Ржепецька.

Після вибору президії, делегатки вислухали звітів урядниць і Контрольної Комісії. В дискусії над звітами забирали голос пані: Процюк, Чапленко, Демидчук, Соневицька, Бенцаль і інші. На підставі звітів дискутантки ствердили мале заінтересування громадянства жіночими імпрезами і працею жіночих організацій взагалі. Одначе як говорила одна з них, не можемо знеохочуватися, але мусимо далі проломлювати шлях для майбутніх поколінь. Мусимо вперто іти вперед з нашими виставками, базарами і іншими імпрезами. Нам треба морально змусити наш загал до такої оцінки праці жіночих організацій, яку мають всі інші громадські організації. Українці, які борються за національне визволення, мусять заставити до праці всі шари громадян, особливо в Америці, де живе найбільша частина українців і де є найбільша свобода і нагода до праці.

Після дискусії Контрольна Комісія, очолювана панею Карпевич, поставила внесок на уділення вотум довір'я. Внесок прийнято рясними оплесками.

До Управи Окружної Ради СУА в Ню Йорку ввійшли слідуючі: голова — Леся Ликтей-Різник, містоголова — Наталія Мітрінга, секр. і реф. зв'язків — О. Процюк, скарбничка — Навроцька, реф. культурно-освітня Марія Головей, реф. імпрезова — Ольга Соневицька, реф. організаційна — Ірина Кашубинська, реф. суспільної опіки — Анна Колтун, реф. преси — М. Демидчук. До Контрольної Комісії ввійшли: Іванна Бенцаль, Михайлина Масора і Ева Корпало. Члени О. Ради: Анна Свенсон, Марія Марусевич. Вільше рішено дібрати пізніше.

Кінцевою точкою нарад був плян праці на біжучий рік. Ту точку переводила нововибрана голова, яка в першу чергу подякувала президії за переведення зборів а також делегаткам за виказане їй довір'я як будучій голові Окружної Ради СУА. Пані Пелешок віддаючи провід нововибраній голові, побажала їй успіхів в її праці і висловила признання і подяку бувшій голові п-ні Бенцаль за її провід в Окружній Раді впродовж 18 років. В дискусії над пляном праці на біжучий рік, впало багато нових ідей, в напрямі закtивізовання праці О. Р. і в поодиноких відділах в Ню Йорку і околиці. Рішено влаштувати найменше раз в рік одну репрезентативну імпрезу на високому мистецькому рівні як Свято Героїнь. З огляду на пізну пору рішено дискусію перенести на слідуючі збори, які мають відбутись незабаром. Збори закінчено співом національного гимну.

Марія Демидчук,
реф. преси.

НЕЛІТНІ ЗЛОЧИНЦІ ПОБИЛИ НА ГРИЩІ ВЧИТЕЛЯ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ

Ню Йорк. — 36-річний вчитель парафіяльної школи при церкві Адвентистів на Бронксі, Н. Й., Артур Сантос переводив лекцію руханки з 36-ма учнями на грищі в парку і наказав кільком нелітнім чужим хлопцям, щоб не вмішувалися до гри його учнів у віці від 9-14 року. Але ці нелітні влізливці відобрали від вчителя бейзболовий кий та ним і ножами поранили Сантоса так, що треба було його відвезти до шпиталю. Це сталося в 3-тій годині по полудні.

10 ВБИТИХ І 14 ПОРАНЕНИХ В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ НА ФЛОРИДІ

Маямі, Флорида. — 25-го березня зараз після старту — розбився літак, що мав летіти до Панами, Ліми і Ріо де Жанейро. 10 осіб було вбитих, а 14 поранених. Після того, як літак впав на землю, настала страшна експльозія. — Між пасажерами 3 особи було з Ню Йорку, одна з Коннектикат, а дві з Аркенсо.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Управа Відд. 358 повідомляє, що річні і місячні збори відбулися 16-го лютого 1958 р., при численній участі членкинь. На цих зборах вибрано новий уряд на 1958 рік: А. Гавриляк, предс.; С. Паливода, фін. секр.; Ю. Гірко, кас.; С. Капустинська, рек. сек. Контрольна Комісія: К. Мураль, Є. Дубрус, Є. Сурувка. Делеґатка на конвенцію УНС: К. Мураль; заст. А. Гавриляк.

ГАРТФОРД, Конн. — Управа Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 277 подає до відома членів: На Річних загальних зборах, які відбулися 26-го січня 1958 р. вибрано нову Управу на 1958 рік: В. Василенко, предс.; Т. Мельник, заст.; М. Сломяний, рек. секр., Я. Гук, кас.; В. Гафткович, фін. секр. Контр. Комісія: Е. Гомотюк, Ю. Салевич; О. Гладун. Опікуни майна: В. Дерлиця, Т. Баландюк, Є. Борейко. На місячних зборах, 26-го січня обрано делеґатів на конвенцію УНСоюзу: Е. Гомотюк, Я. Гук, В. Гафткович а на їхніх заступників: В. Дерлиця, Т. Мельник, Ю. Салевич. Загальні збори Допомогової Каси Хворих не відбулися.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — 16-го лютого 1958 р. в залі укр. прав. парафії ім. Пресв. Тройці, відбулися Звичайні місячні збори членів 245 Відд. По відкритті зборів минулорічний голова М. Скоропад заприсягнув статутовою присягою членів нової Управи на 1958 р. И. Сабат, як касир відчитав листу новоприєднаних (7) членів. Голова Відділу О. Ґоянюк ставив внесок про прийняття нових членів, присутні прийняли одноголосно. З черги обрано делеґатів на 24-ту конвенцію УНСоюзу, а саме: И. Сабат і М. Мартиненко, як делеґати, а М. Скоропад і З. Федорович, як заст.

НА ТРОПАХ ВЕСНИ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

вілля", але все таки коли хтось уміє вже рухатися між Стейтен Айленд і мостом Вашингтона і від Бавері до Брукліну і знає, що „Редіо Сиґі" не має нічого спільного з радом — тоді він уже може рахувати себе людиною, яка не дасть себе продати в метрополії.

А я люблю це місто. Правда, воно на низу, на славетному давнитавні, не дуже приємне. Жидівські крамнички з городиною, такі, як в „старому краю", брудні цегляні домики, не дуже симпатичні запахи і вся ця атмосфера поширеного й приспішеного малого містечка — не дає враження центра світу. Ви можете ту, щоправда, впродовж кількох хвилин зустріти усіх знайомих, яких погубили ще на Словаччині чи в Авгсбурзі або у Міттенвальді, можете тут купити „крайові" коси в книгарні і послухати всіх танґ і фокстротів від „Синього саду" Юрія Лаврівського аж до „Було не кохати", можете зустріти всіх важливіших політичних і інших лідерів у „Лисі Микиті" на просторі десятьох квадратових стіп — але все це ще не є „справжній" Ню Йорк.

Перейдіть ще через Шосту вулицю і станьте на хвилину перед мабуть найімпозантнішою в цілому світі українською середньою школою (не виключаючи репрезентативних шкіл, що їх побудували для пропаґанди комуністи в Україні), — перед українським „гайскулом"-хмародером, що його будова добігає вже до кінця. Вас розрадує не лише ультрамодерна конструкція, але передусім великий блакитний напис, що красується українською мовою на стіні шестиповерхового будинку: „Українська Школа". Маймо надію, що наука у цій зовнішньо зразковій школі буде така, як це обіцяє напис...

Прапори і гіяцинти

Але покиньмо давнтавн, сядьмо в автобус і вийдімо з нього в околиці 40-ої вулиці. Перейдімо коло будинку Об'єднаних Націй над берегом Гадсону, загляньмо до будинку „Нюз", де на величезному на половину у підлогу впущеному ґлобусі Крим уже кілька років прилучений до України, перейдімо через шумливий, наповнений юрбою Таймс сквер і загляньмо до Рокфеллер сентру, де під рівнем вулиці, на відкритому льодовому майдані совгаються молоді й старші у тіні прапорів держав, що є членами Об'єднаних Націй. Тут побачите в ряді прапорів, зараз перед Уруґваєм, також блакитно-червоний прапор Української ССР і тут можете подумати над тим, скільки ще пропливе води у Гадсон Ривері, скільки слів у конференційних залях ОН і скільки крови в Україні, поки долішня барва прапора зміниться з червоної на жовту, а з горішньої, блакитньої зникнуть серп і молот. Тут нагадаються вам чомусь слова Юрія Яновського із „Чотирьох Шабель": „Та що ж для нас їх бунтівничий стяг, коли не стяг це нашої отчизни?"...

Два кроки далі, у вузькому провулку, між кам'яними стінами хмародерів ви можете зустріти також і — весну. Дивно це звучить і неймовірно: якраз тут, між камінням, склом і мармуром — коли настають тепліші дні, — без огляду на календарні закони — тут заквітає гіяцинтами весна. Гіяцинти такі незвичайні у цьому кам'яному коридорі. Але вони пахнуть і тут і розповідають своєю барвою й запахом, що весни не стримають навіть і кам'яні височезні, піднебесні мури „міста божевілля".

...А коли звернути за ріг — вас зустріне ґотичний маєстат катедри св. Патрика. Трохи далі від неї, кілька бльоків далі, гуде атомовим чи гідроґенним темпом одержиме швидкістю XX сторіччя. Тут — тиша і спокій, тут маєстат віри, що перетривала на континентах всі минулі катаклізми і що перетриває майбутні.

...Кажуть, що Ню Йорк — місто контрастів. Але ж чи слово „контраст" однозначне з словом „дизгармонія"?

І тому я люблю Ню Йорк, „місто, що йому на ймення божевілля", місто контрастів, місто крикливих вуличок давнитавну, місто кружевного мосту Вашинґтона, місто маєстатичної катедри св. Патрика, місто наймодернішої української школи, — місто, де посеред гамору ви можете знайти спокій, місто, де у кам'яному каньйоні хмародерів гіяцинти скажуть: „Знаєте? Маємо вже весну!"

Олег Лисяк

● **Сенатор Артур В. Воткінс** проголосив нагороду для того, хто розгадає одне речення з вияснення до податкового закону, що охоплює 212 слів.

Кошти прожитку знову збільшилися і становили 122.5%

Вашинґтон. — Статистичне бюро департаменту праці повідомило, що кошти прожитку в місяці від половини лютого до половини березня ц. р. знову збільшилися на 0.2 відсотка і становили 122.5 відсотка в порівнянні з пересічними цінами 1947-1949 рр., та були на 7 відсотків більші в порівнянні з березнем 1956 р. Комісар статистичного бюра Івен Клеґ заявив був ще минулого місяця, що збільшування індексу цін на товари щоденного вжитку виглядає дивним під час економічної затримки. Але це дивне явище треба тим пояснити, що збільшення цін коштів прожитку дістися тому, що зростають ціни на харчі, а рільництво не завжди стосується до економіки країни. Теперішнє збільшування цін на харчі спричинене, між іншим, морозами на Фльориді, де померзли цитрусові овочі і городовина. Клеґ заявив, що кошти прожитку збільшуватимуться і в найближчих місяцях. Крім харчів подорожчали ще комірне, прання білля, оплати за телефон, залізничі квитки та лікарська опіка.

Сенатор Фулбрайт домагається створення крайової опери

Ню Йорк. — Демократичний сенатор Дж. Вільям Фулбрайт промовляв на прийнятті 200 оперових фахівців в готелі Білтмор і заявив, що в столиці у Вашинґтоні треба б збудувати великі будинки для крайової опери і театру-балету, щоб ми не мусіли соромитися, коли люди говорять про великі опери й театри в столицях інших держав. Це прийняття відбувалось в рямках четвертої річної конференції для справ Центральної опери і Крайової Ради Метрополітанської опери. Сенатор Фулбрайт оголосив тиждень від 23 до 29-го березня „Тижнем Крайової Опери" і закликав підтримувати ті два законопроєкти, які є в Конґресі в справі підтримки урядом мистецтва і які він сам вніс. Згідно з одним законопроєктом треба б зорганізувати Крайовий Головний Осередок Театральних Мистецтв. Уряд мав би відступити площу, на якій можна б збудувати приміщення для цього Центру. Сенатор заявляє, що „ця країна повинна мати відповідний будинок для вистав опер і балетів", бо інакше закордон „ставить під сумнів глибину нашої культури".

Конґрес ухвалив фармерський закон проти якого Айзенгавер має поставити „вето"

Вашинґтон. — 21-го березня Сенат більшістю 48 до 32-ох голосів прийняв фармерський законопроєкт, згідно з яким фармери мали б дістати допомогу в дотеперішній висоті паритету. Палата Репрезентантів прийняла той закон більшістю 210 до 172-ох голосів і його 21-го березня переслано до Президента. В конґресових колах свідомі того, що Президент поставить „вето" проти того закону, бо він підтримує фармерську політику секретаря рільництва Езри Тефта Бенсона. Бенсон вже зарядив зменшення допомоги фармерам за молочні продукти, пшеницю, риж, ячмінь, насіння льону і бавовни. Президент Айзенгавер сказав був ще перед ухваленням закону, що Конґрес відвертається на 180 ступнів від справедливої фармерської політики. Демократичний Конґрес сподівається політичної користи з ухвалення цього законопроєкту під час виборів в листопаді цього року. Бенсон і сенатор Вільям Ф. Новленд заповіли, що Айзенгавер не підпише ухваленого Конґресом законопроєкту. За законопроєктом голосувало 35 демократів і 13 республіканців; проти було 28 республіканів і 4 демократи.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Конґресмен Волтер Г. Джадд, Міннесота,** подав до Конґресового Рекорду під датою 13. березня ц. р. (A 2371 — A 2374) повний текст доповіді д-ра Л. О. Ортинського про „Новий погляд на стратеґію Москви у поневолюванні народів Східньої Европи і на шляхи й засоби їхнього спротиву". Ця доповідь була виголошена на цьогорічній сесії Всеамериканської конференції для поборювання большевизму, відбутій у Піттсбурґу, Па. і була друкована в англомовному тижневику додатку до „Свободи". Влучення цієї доповіді до Конґр. Рекорду конґр. Джадд умотивував посиланням на „її засади засадничє значення для американського мислення і політики".

● **Мира Лазечко-Гаас,** українсько - канадійська письменниця й поетка, кількакратна лавреатка канадійських нагород за поетичну творчість, виступила дня 9 березня 1958 р. в серії шевченкознавчих сесій УВАН із доповіддю на тему „Еволюція поетичної мови й англійські переспіви Шевченка". Доповідь відбулася в приміщеннях УНДому. Сесію відкрив і проводив нею проф. Яр. Рудницький, що привітав присутніх, а зокрема доповідачку і її чоловіка, проф. К. Кардінала й ін. Представив паню Лазечко-Гаас д-р М. І. Мандрика.

● **Федерацію Етнічної Преси** створено на конференції представників не-англомовних газет Канади, що відбулася в днях 8—9 березня в столиці Канади, Оттаві. Складається ця федерація з двох клюбів Канадійського Пресового Клюбу у Вінніпеґу та Канадійського Етнічного Пресового Клюбу в Торонті. З українських журналістів до екзекутиви федерації обрано на секретаря М. Г. Гикавого, дотеперішнього секретаря Канадійського Пресового Клюбу у Вінніпеґу, на скарбника дир. в-ва „Вільне Слово" в Торонті Омеляна Тарнавського й одним з директорів ред. В. Солонинку. На голову ред. комітету обрано ред. І. Г. Сирника з Вінніпеґу.

✝

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
відійшла від нас у вічність, дня 16-го березня 1958 р.
НАЙДОРОЖЧА НАША МАТИ І СЕСТРА

бл. п. ЮЛІЯ ҐУДЗ

на 66-му році свого трудящого життя.

Похоронні обряди відбулись у Гартфорді, Конн., дня 19-го березня 1958 р., після чого перевезено Тлінні Останки до родинного гробівця у Ню Гейвені, Конн.

В невимовно болісному нашому жалю висловлюємо щиросердечну подяку о. деканові Ст. Баландюкові за похоронні відправи, національному хорові, зокрема диригентові п. Олександрові Пришлякові, за звеличення сумного обряду гарним співом, як також всім Приятелям та Знайомим, що взяли участь у похоронах, зложили вінки та висловили нам співчуття.

Горем прибиті:
Д-р. ВОЛОДИМИР ҐУДЗ — син
ІРИНА — синова
Сестра і Рідня

✝

Петро, Василь КУЗИК,

визначний український громадянин, довголітній член Б-ва св. Михаїла при українсько-католицькій церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку та інших українських організацій, упокоївся в Бозі, дня 25-го лютого 1958 р., проживши 71 рік.

В п'ятницю, дня 28-го лютого 1958 р. відправлено Парастас за упокій душі Покійного, в похороннім заведенні, а дня 1-го березня 1958 р. відбулися Похорони Покійного, при великій участі Родини, Приятелів і Знайомих Покійного до укр. кат. церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку, а після Служби Божої, на католицький цвинтар Mt. Olivet в Дітройті.

Покійний народився в 1887 р. в Зах. Україні, до Канади прибув в 1896 р. ,а до ЗДА в 1923 р. і в короткому часі заснував у Дітройті підприємство Ryan Coal Co., яке веде тепер син Покійного, Василь Кузик.

Покійний залишив у великому смутку дружину Марію, синів: Василя, Ореста, Віктора і Олександра, доньки Катерину і Нелю, 8 внуків і 3 правнуків.

На тім місці родина Покійного дякує Преподобним Отцям: о. д-рові С. Кнапові, деканові і пароховi укр. кат. церкви в Гемтремку, о. Горошкові з Виндсору, о. Трешневському і о. Шеховичеві та Всім Приятелям і Знайомим за участь в Похоронах та висловлені заяви співчуття.

Короткі Вістки

● **Американська делеґація в Об'єднаних Націях** звернулись листовно до генерального секретаря ОН і до комуно-мадярської делеґації з запитом, що сталося з 24-ма видатними мадярськими діячами, причетними до останньої мадярської революції. В американській ноті вичислено всіх їх за іменем, між ними й прем'єра революційного уряду, Імре Надя.

● **У Північній Ірляндії** відбулися в минулий четвер парляментарні вибори, які дали перемогу партії так званих уніоністів, що хочуть належати до Англії, а не до самостійної південно - ірляндської Республіки. Це вже 9-ий раз уніоністи перемагають у виборах. Їх противниками є націоналісти, які борються за об'єднання всієї Ірляндії. Північні ірляндці є протестантами, а південні католиками, і на цьому тлі прийшло теж до політичного роздору.

● **Артист - маляр Леонард** Боден закінчує малювати портрет Папи Пія XII, призначений для італійської церкви св. Петра в Лондоні. Портрет фінансує англійський мільйонер Чарлз Форте, власник цілого ряду ресторанів. В часописах появилась світлина із сцени малювання портрету Папи

● **На передмісті Лондону,** Сант Панкрас, рішено вивісити 1-го травня червоний прапор, як „символ робітничого руху". Соціялістичний діяч тієї дільниці у своїй промові в міській раді заявив, що „прийде день, коли й над Бюкінґгемським (королівським) палацом замає червоний прапор". Ця промова викликала бійку. Сторожа мусіла очистити залю засідань і ґалерію для глядачів.

✝

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ СПОДАРИК, один із піонерів українського життя в Америці, помер 17-го лютого 1958 р. у Вест Варвік, Кромптоні, на Ровд Айленді. Він народився 1889 р. у Турці, Радехівського повіту, Зах. Україна. В ЗДА брав активну участь в українському громадському житті. Впродовж 30-их років був секретарем 246 Відд. УНСоюзу в Кромптоні, Р. Ай., і репрезентував той Відділ на кількох конвенціях УНСоюзу. Був членом кількох організацій в Кромптоні й цілому Лонґ Айленді та належав до його видатних громадян. Покійний був одружений з Марією з дому Антонів, родом із Висоцька, пов. Броди, Зах. Україна, яка померла саме рік тому: 12-го лютого 1957 року. Залишилось четверо дорослих дітей — три сини, Степан, Андрій і Василь та донька Софія. Усі вони живуть у Кромптоні. Обидвоє Покійні Батьки, Василь і Марія, похоронені одно біля одного, на цвинтарі у Кавентрі в Р. Ай. Похоронну відправу відслужив і на останню путь супроводив Покійного о. Железівський із Провіденсу, Р. Ай. — В. И. П!

СТЕФА БАРАН, членка С-ва Благовіщення, Відд. 125 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., упокоїлася в Бозі, дня 10-го березня 1958 р. Покійна нар. в Глинянах, Зах. Україна. Полишила у глибокому смутку чоловіка Михайлао, доньки Ірину і Віру, зятя і 2 внуків. Похорон відбувся 13-го березня 1958 р., з пох. заведення до церкви св. о. Миколая. Тлінні Останки, при участі членкинь 125 Відд., поховано на цвинтарі св. о. Миколая. — В. Ій П!

• РОЗШУКИ •

Миколай Мицьо, син Дмитра Мицьо з Морохова, пов. Сянік, пошукує своїх стриєчних братів ІВАНА МИЦЬО, сина Данька з Кожушного, ВАСИЛЯ МИЦЬО, сина Івана з Коляшного, ІВАНА МИЦЬО, с. Миколая з Полоной.
Прошу голоситися на адресу:
Павло ГЕРЕНТ
115 Meadow Lane, West Hartford 7, Conn.

Пошукую мого батька, МИКОЛУ СЕНІВ, зі села Рахиня, повіт Долина, Західня Україна. Хто подасть мені його адресу буде винагороджений.
Прошу голоситися:
Mike SENIW
4924 W. Parker Ave.
Chicago 39, Ill.

Марія Маселко, зам. Говорко, з с. Селиська, пов. Перемишль, пошукує Володимира МАСЕЛКА, який живе в Джерзі Сиґі, Н. Дж. Хто знав би дещо про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Maria W. HOWORKO
Mannville, Alta, Canada

ТАРЗАН, ч. 4032. Непрошений гість!

Посередині арени Тарзан бачив неживу пантеру — причину святкування.

Його пульс забився жвавіше бажанням знов бути їхнім провідником, і, не вгамовуючи себе довше, він стрибнув униз!

Але мавпи були в іншому настрої. Два шалені самці з бундючним виглядом рушили вперед, бажаючи розчавити цього малого нахабу!